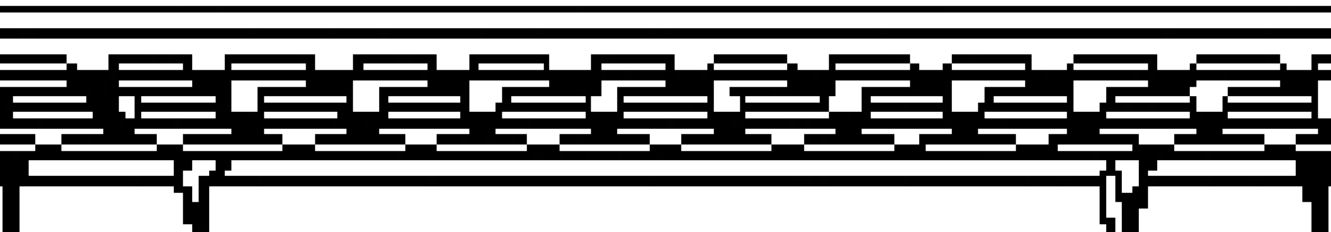
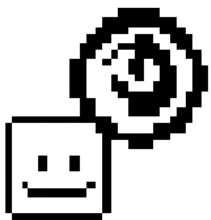

Käkriäinen

virtuaalisuus
03/2016

CTRL

Veera Koivaara

Was it love when we met on the Internet?

Luin hiljattain yhdysvaltalaisen Melissa Broderin kokoelman So Sad Today. Personal Essays. Ennalta tunsin Broderin virtuaalimaailmasta: hänen loistavalla sosadtoday-nimisellä Twitter-tilillään vellotaan 140 merkkiä kerrallaan eksistentiaalisessa ahdistuksessa, yksinäisyydessä ja arkisessa nihilismissä. Tähän tapaan: the best things in life aren't life.

Kansien väliin painetussa esikoiskokoelmassaan Broder kirjoittaa yli 140 merkkisissä esseissä pornosta, fantasioista, pakkomielteistä, riippuvuuksista, ahdistuksesta, lääkkeitä ja siitä, miten ei koskaan pyytänyt syntyä. Aika tavallisista häilyvistä sukupolvikokemuksista siis. Kiehtovaa on se, että tasa-arvoisesti "arkitodellisuuden" kanssa kontekstin Broderin elämälle ja kokemuksille luovat virtuaalimaailma, sosiaalinen media ja chat-huoneet.

Broder kuuluu sukupolveen, joka on vasta alkanut sanallistaa sitä, miltä oikeasti vähintään puoliksi virtuaalitodellisuudessa eläminen tuntuu. Siitä, miltä tuntuu mennä vessaan selaamaan sosiaalista mediaa kesken illanvieton, koska virtuaalitodellisuudessa ihmisten kohtaaminen ei ole lainkaan yhtä vaivaannuttavaa kuin samassa olohuoneessa istuesssa. Siitä, miltä tuntuu rakastua twiittien luomaan rikkumattomaan illuusion ihmisestä, ja siitä, miltä tuntuu, kun ihminen ei tavatessa käyttäytyäkään lainkaan kuten profilinsa.

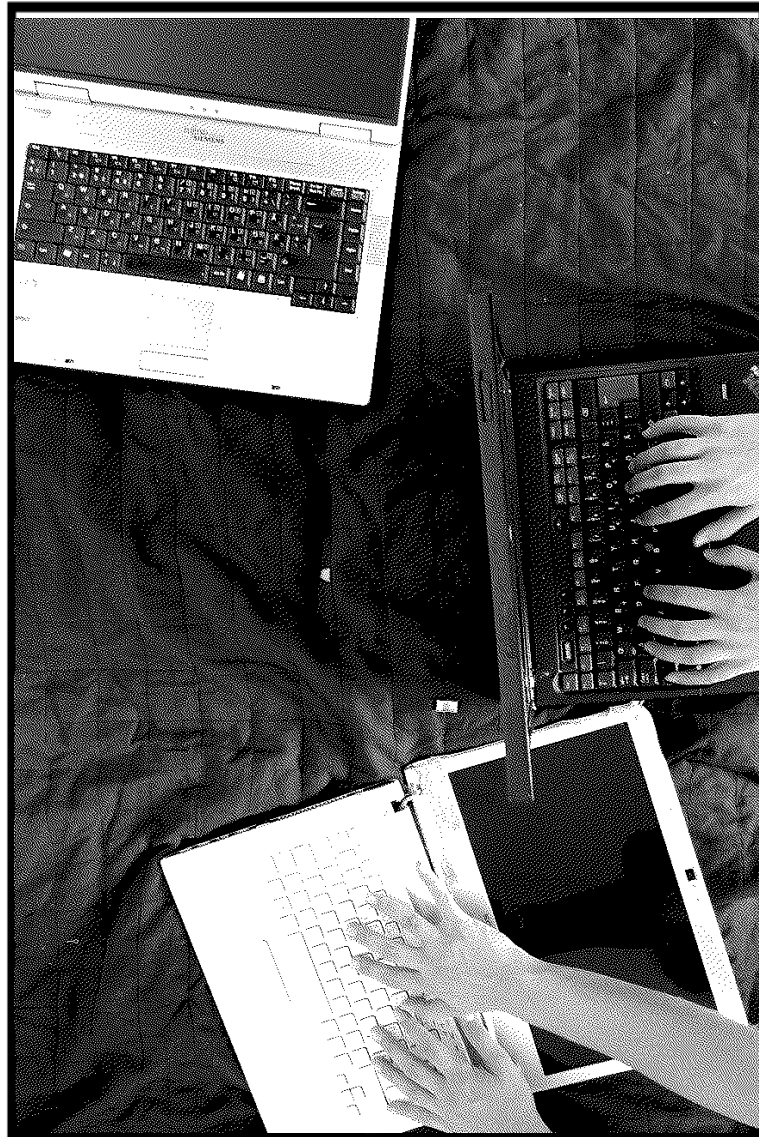
He poked and messaged and liked and faved my every Internet itch. I had my feelings, any feelings, under control.

Virtuaalisuus luo illuusion kontrollista: tuntee siitä, että valitsen itse, kuinka ja millä panoksella osallistun. Tunteiden projisointi profilikuvaan on helpompaa kuin oikeaan ihmiseen kaikkine virheineen, säröineen ja eritteineen. Teeman kunniaksi myös Käkriäinen sai vihdoin oman virtuaalitodellisuutensa. Lehden nettiversiossa (käkriäinen.fi) juttujen järjestyksen näennäinen logiikka ja lukemista ohjaavat hierarkiat on purettu, ja sinä päätät, miten ja missä järjestyksessä luet.

Vuoden viimeinen numero ilmestyy joulukuussa. Sen teema on Kuolema: yksi, jota on yhä mahdotonta ulkoistaa virtuaalimaailmaan.

How are my feelings not going to kill me? The Internet is going to save me from my feelings. But what is going to save me from the Internet?

Julkaisija: Helsingin yliopiston kotimaisen kirjallisuuden ainejärjestö Putkinotko ry

putkinotkory.wordpress.com
Mannerheimintie 5 A, 00100 Helsinki

Helsingin Yliopiston Ylioppilaskunta HYY on tukenut julkaisua.
Painos 100kpl | Painopaikka: Unigrafia, Helsinki 2016

TÄSSÄ NUMEROSSA

- 3 Pääkirjoitus: CTRL
- 6 Todellisuutta, niinku
- 16 Kömpelyyttä, parodiaa ja empatiaa
- 20 Humanististen tieteiden digiloikka
- 24 Tarinankerrontaa peliohjaimella
- 26 Flarf-runo
- Arviot:
- 30 meistä.txt
- 32 Teos sinkun olkapääksi
- 34 Unelmista, identiteetistä ja hyväksynnästä
- 36 Ärsyttävä ja ihana
- 38 Naismyytin kevyttä ravistelua

Päätoimittajat: Laura Hautsalo | Veera Koivaara

Toimitussihteeri: Petra Vainio

Taitto: Annukka Laine | Wolf Wikgren

Valokuvat: Veera Koivaara

Kirjoittajat: Anna Carlson | Laura Hautsalo | Reeta Holopainen |
Kalle Karjalainen | Tiia Kähärä | Iina Mikkonen | Inari Mykkänen |
Maiju-Sofia Pitkänen | Elina Tervonen

Todellisuutta, niinku

Laura Hautsalo kohtasi Rakkaus niinku -romaanin kirjoittaneen Johannes Ekholmin. Chatissa, totta kai.

Laura moi! oon nyt linjoilla eli mun puolesta voidaan aloit-
Hautsalo taa haastattelu (:

Johannes moi
Ekholm mulle sopii kans nyt

LH kiva!
haluaisitko alkuun vähän kertoo sun kirjan syntyproses-
sista? mistä sait idean siihen?

JE olin 2013 tehnyt tällaisen "paljastuskirjan", nimetä
"graafinen suunnittelu" [http://www.johanneseholm.com/
post/64887260476/graafinen-suunnittelu-käytännöt-teknii-
kat](http://www.johanneseholm.com/post/64887260476/graafinen-suunnittelu-käytännöt-teknii-
kat)
ja se muoto tuntui kiinnostavalta
ja halusin kokeilla miten sitä voisi kehittää fiktion
suuntaan

LH aivan. sä et kuitenkaan halua määrittää kirjaasi romaa-
niksi?

JE muistan joskus niihin aikoihin sanoneeni että en osaa
kuvitella muita ihmisiä kuin itseni, ja haastattelumuo-
to veti mut ulos siitä oman mielen kuvittelusta kohti
subjektipositivien moneutta
no siis se graafinen suunnittelu kirja ei ollut romaani
se että siitä alettiin puhua fiktiivisenä teoksena oli
sellanen ketjureaktio
että olin jossain maininnut että omia puheitani voin
parannella ilman että kukaan saa tietää, ja tietty va-
litsen mitä otan mukaan sinne ja mitä jätän pois
mistä sitten kai kalin hesarissa päätteli että kirja
saa "fiktion paperit"

LH tarkoitin, että et halua määrittää rakkaus niinku ro-
maaniksi?

JE mikä on tavallaan kiva "kirjallinen positio", mut epä-
reilua niitä ihmisiä kohtaan jotka omilla nimillään
siinä ovat
rakkaus niinku on romaani
se on niinku fiktioversio siitä edellisestä faktakirjas-
ta

LH okei. mua just kiinnosti lukijana se, että mitä dialo-
gisuus ja hyvin näytelmälliset elementit tekee tekstil-
le

JE että fiktion keinon käsittelen niitä ajatuksia mitä
haastattelukirjan tekoprosessi synnytti

LH aivan

JE näytelmällisyys on tavallaan siks siinä
että kuvittelin että ikäänkuin "ohjaan" esitystä tai
elokuva ja saan itse valita vaatteet ja musiikin ja
lavastuksen jne
dialogisuus peittää sen että mitään erityistä tarinaa
ei ole
tarina peittää sen että dialogi ei kuitenkaan ole aina
"totuudenmukaista" taikka tieteellistä tms
dialogit käsittelee sellasii juttuja mistä oon ite
keskustellut ihmisten kanssa, tai mitä oon lukenut tai
kuullut
mut sit koitin ihan harjottelun vuoks luoda niistä dia-
logeista "tilanteita"
vähän ku teatteriesitykseen sopivia
että on jotain "jännitteitä"
ja "draamaa"
aika pientä toki

LH niin aivan. kiinnitin huomiota kertojan poissaoloon
teoksessa. kuinka tietoinen / luonteva valinta sulle
oli jättää kertojan ääni pois romaanista?

JE se oli tosi tietoinen, tuntui välttämättömältä eleeltä
koska koin että en haluu olla se joka selittää miten
asiat on tai miten ne pitäis tulkita
se että ei ole kertojaa jättää sen vastuun lukijalle
samalla tavalla ku tosi-tv
scripted reality
katsoja joutuu päättelemään mitä on mieltä siitä mitä
näytetään
just siks että on niin paljon lukijan tehtävänä ajatel-

la niin must tuntuu että se voi olla stimuloiva lukijalle, että niinku täyttää niitä tyhjiä osia omalla mielikuvituksella

koitin myös ajatella että koko romaanin eteenpäinvievä voima ei ole ihminen vaan kone/kapitalismi
niinku se kustantamon halu tuottaa "sukupolviromaani" tai iphonen recorderin halu ohjata joonaa tallentamaan kaiken elämässä
tai huumeen halu viedä lulua ja riretteä eteenpäin juhlasta toiseen

LH kuuntelin yle puheelta sun haastiksen, jossa kerroit nauhoittamisesta ja tallenteiden hyödyntämisestä

JE en muista mitä sanoin siinä
oliks jotain fiksua? :)

LH kerroit todellisuuden hyödyntämisestä
sun kirjan chatissa sad91rl kritisoi joonaa todellisuuden "hyväksikäytöstä"
mitä mieltä sä olet itse siitä?

JE se on monimutkainen asia

koska toi kirjahan just yrittää osoittaa millä tavalla se on epäreilua että "paljaasta elämästä" irroitetaan arvoa, joka sitten jakautuu epäreilusti, eli imetään alhaalta ylös ja viime kädessä 80% kirjan myyntituo-
tosta menee kustantajalle joka on iso mediatalo joka omistaa suomalaisen kirjakaupan ja suomen kuvalehden jne

mut sit silti mä suostuin siihen
mä en osaa sanoo siihen tavallaa mitään
tai siis se ongelma on mun nähdäkseni se että arvo syntyy ihmisten välisestä elämästä, mutta elämästä ei makseta palkkaa, ja se että mä oon käyttänyt ajatuksia ja lauseita jotka on ollut yhteisiä ja otan ne omiin nimiini on yhteisen yksityistämistä ja riistoa

LH hmm niin
samalla sun romaani kuitenkin kritisoi tosi paljon työvoiman riistoa

JE siis jotenki sama ajattelu ku wages for homework -liike joskus 60luvul
että siitä mikä ylläpitää kaupankäyntiä, eli elämän uusintaminen, ei makseta palkkaa

ootas, mä haen yhen linkin

"Kuka lyö läpi seuraavaksi?" Kenen keksinnöstä puhutaan huomenna? Kuka tulee valituksi voittajien joukkoon? Ilmiselvää on, että tällaisissa tunnelmissa ei keksimiskyky parane ja että lopulta menestyjiksi valikoituvat ne, jotka kylmäverisimmin kehtaavat laittaa nimiinsä yhdessä tuotetun."

<http://kumu.info/paaosassa-elama/>

nyt jälkikäteen must tuntuu että mä oon just toiminu tolla tavalla

ja se että se kirja käsittelee tota ongelmaa temaattisesti ei poista sitä että se myös uusintaa sitä ongelmaa käytännössä

ja sit tää että me puhutaan täst asiasta ei myöskään poista sitä ongelmaa vaan lisää siihen vaan yhden kiepin lisää mikä pitää sen ongelman elossa
sanotaan vaikka, että oon päättäny että seuraavaks aion toimia eri tavalla

LH niin

JE vähän sama logiikka ku siinä "isänmurhassa"
että jokainen isänmurha kuitenkin viime kädessä pitää yllä Isää
tai Isän valtaa

LH no se oli mun seuraava kysymys :D päästiin luontevasti isään

JE pitäis vaan tehdä jotain muuta
ehkä tos tapaukses puhuin nii paljon isästä siin toivossa että se toimis sellasena "aufhebeninä", että se teema katoaa kun siit on puhunu tarpeeks
ja tavallaan toimikin
ei tee enää yhtään mieli ajatella isyyttä tai kirjoittaa siitä :))

LH ymmärrän

JE tai siis voi olla myös että koko "isäproblematiikka" ehti vanheta mulla itselläni ton kirjan kirjoittamisjakson aikana
että kun alotin niin joku juttu oikeesti vaivas mua ja sit lopuks tajusin, vähän niinku sad91rl sanoo joonalle, että eiks se ongelma oo jo ratkennu
en tavallaa ees tiidä mikä se ongelma oli

paitsi että sillon ku se vaivas mua niin en pystynyt pa-
kenee sitä

LH niin, toi on just se. mietin paljon sitä, miks joona
tuntuu sad91rlin sanojenkin jälkeen kaipaavan Merkityk-
sellistä Suhdetta sen isään

JE tai siis edelleen mun isä, ja useimmat sen ikäpolven
ihmiset, jos joudun "väittelyyn" heidän kanssa
siis ärsyttää mua
mut jotenki nykyään sellane filis että entä sitten vaik
mua ei ymmärretä. miks mun pitäis yrittää opettaa ketään
joka ei jaksa enää lähteä muuttamaan maailmankuvaansa
tai sillee, ei juha sipilälle tarvi selittää mitä ra-
sismi on, juha sipilä pitää vaan potkii vittuun

LH hei, siirrytään pois isäproblematiikasta

JE jes

LH mikä sun suhde mimeettisyyteen on? romaanissa toistuu
ajatus todellisuuden tallentamisesta kirjalliseen muo-
toon

JE hmm
joo
mä luin sillon aristotelesta
ja olin just tehnyt julkaisun joka pyrki ~jäännöksettö-
mään mimeettisyyteen
ja kirjoitin silleen miten puhutaan
ja yritin saada mukaan kaikki epäjohdonmukaisuudet ja
virheet niinku "jotenkaan" yms mitä ihmiset puheessa
viljelee
että kyl rakkaus niinku pyrkii olee sillee mahdollisim-
man eksakti
just kuulin että badioulla on sellane kolmijako, että
taide on joko didaktista (platon), klassista (aristote-
les) tai romanttista (saksalainen hermeneutiikka)
nii toi on kyl tosi aristoteelinen
että tarkoitus saada katarssis tunnistamisen kautta
joona hahmona on tietty tosi didaktinen
sad91rl edustaa ehkä sitä romanttista suuntaa
että taiteella on jotain ominaisuuksia jotka lähenee
uskonnollista

LH romaanin traditioon kuuluu ajatus jonkinlaisesta vai-
valloisuudesta, siis siitä, että (mies)kirjailija kerää

todellisuudesta aineksia ja sit jalostaa ne hiottuun
kirjalliseen muotoon. ja siitä syntyy myös kirjailijan
"nerous". yrittääks tää "raaka" mimeettisyys virheineen
purkaa myös tota vaivalloisuus-myyttiä?

JE tavallaan joo ja tavallaan ei
se yrittää näyttää helpolta
ja tavallaan olikin
se itse kirjottaminen oli tosi helppoo ja vaivatonta
ehkä se mistä oon nykyään epäluulonen vaivattomuudessa
tulee kenneth goldsmithin kautta
että se on tehnyt sellasii kokeellisia kirjoja jotka on
olleet tosi vaivattomia
esim kirjottanu kirjan mikä on sanasta sanaan yks koko
sanomalehti
mut sit se myös teki sen michael brown "runon"
että se otti sen ruumiinavausraportin ja luki sen niinku
se olis runo
mikä oli vaan ihan hirvee teko
valkonen mies ottaa ja tekee taideteoksen mustan ihmisen
kuolemasta
ehkä mun suhde "löydettyyn" on kans muuttunut viime 3
vuoden aikana
"post production" nicolas bourriard
siin sanotaan esim että ei tarvi keksiä enää uutta pi-
tää vaan oppii käyttää sitä mikä jo on
remix everything
mut sit herää kysymys appropriatiosta

LH tohon mulla just liittyy kysymys

JE ja jotenki olin ite sokee sille, että mun helppo aineis-
ton kerääminen sieltä täältä itseasias on just kulttuu-
rista omimusta
omimista

LH miten sä suhtaudut siihen nyt?
esim joona puolustaa marginaalissa olevia ihmisryhmiä,
niin se kuitenkin "käyttää" niitä

JE joo
en tiidä
en tekis tolleen uudelleen
siis että tavallaan mä kirjailijana just käytin sellast
ajattelua hyväkseni mikä tulee kansalaisoikeus ja queer
historiasta
joona ehkä sillee blatan timmin omii konkreettisesti niit
sen läheistensä elämiä

mut tos on kyl se mun kirjottamishetken sokee piste että en nähnyt sillä hetkellä siinä ongelmia koska olin vaan keskittynyt siihen ajatukseen että "nää on tärkeitä juttuja mistä pitää puhua" tms

LH joo

mm niin. saaks kysyy mitä seuraavaksi? meinaatko kirjoittaa toisen romaanin?

JE joo kyl mä haluisin tai mul on jotain ideoita haluisin oppii kirjottaa kirjottaminen on myös sellanen "kädentaito" mitä ilman oon tähän mennessä pärjännyt

LH huh, hurja lause henkilöltä, joka on julkassu romaanin otavalta

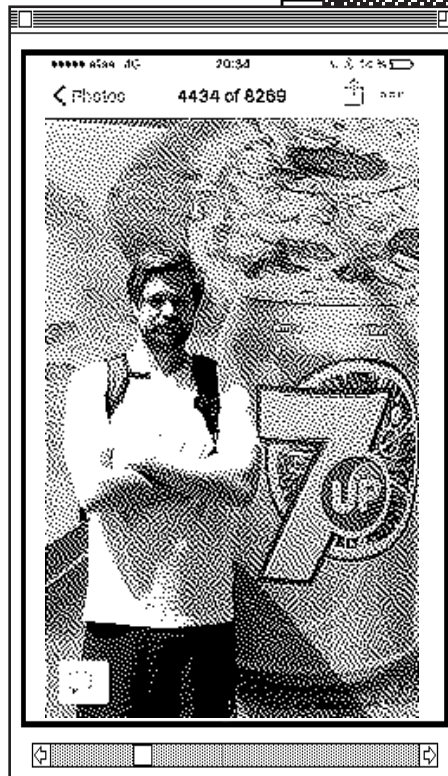
JE mut se helppous viimekädessä on tarkoittanut että jonkun muun on täytynyt tehdä se työ (tai jotain muuta on täytynyt tapahtua millä syntyy illuusio kirjallisuudesta) must tuntuu että osaan kirjottaa tweetin mittasia ajatuksia ja sit osaan sommitella ne peräkkäin vähän niinku joku indesign taitto-ohjelman sivukartta ja sit siit tuli romaani kaikki tweetit ei ollu ees omia

LH eli kuitenkin oot tavallaan sitä mieltä, et kirjottamisen kuuluisikin olla vaivalloista?

JE hmm no siis tavallaan joo tavallaan ei must tuntuu että on tosi vaikeeta tehdä jotain mikä näyttää helpolta tai sit on onnekas

LH totta

JE helpot jutut niinku minimalismi oli modernismin synnyttämiä mut niihin liittyä ajatus siitä että luo aina jotain täy-

sin uutta ja ainutlaatuista ja vastakkaista niinku tyhjä galleria tai pisuaarin kutsuminen veistokseksi se helppous toimi siinä tilanteessa vastalauseena vanhalle mut samanlainen helppous ei tänä päivänä toimi esim re:kenneth goldsmith nii sit ehkä on turvallisempaa oikeesti nähdä vaivaa en tiiä onks Taito ja joku olemassaolevan muodon osaaminen välttämätöntä mut joku paneutuminen, omistautuneisuus on must tärkeää että se tekeminen itsessään tuntuu tärkeeltä, eikä vaan se lopputulos ja sen mahdollinen kaupallinen hyödyntäminen oon kyl silleen anti-pro että en haluis olla "ammattitaiteilija" olin ammattikuvittaja ja se teki kaikesta piirtämisestä mulle vastenmielistä en halua että kirjottamisen kanssa käy samoin ja haluan opetella taas piirtämään mut silleen etten näytä niit kuvii kellekään vaan tuhoon ne

LH liittyykö paneutuminen myös kentän tuntemiseen? et näkee oman teoksensa osana eri teosten dialogia tai kommentaaria, tai sit niitä vastaan

JE joo kyl se on varmaan oleellista että taide on yhteydessä johonki taiteen diskurssiin ettei se oo vaa jotain alternative/ite-taidetta must suurin osa paskasta taiteesta Suomessa on paskaa just siksi että se ei oo suhteessa mihinkään vaan kuvittelee voitansa olla joku kuva tekijän sielusta tms tai miks suurin osa suomalaisista romaaneista on must epämielenkiintosa että ne on nii sovinnaisia niinku folk musiikki että saa soittaa vaan sellasella tavalla mist "kansat" on tottunut tykkäämään mä en oo ees luku neuromaanii mut tykkään siitä koska kuulin että siellä on kohta mis kehoitetaan lukijaa poraamaan kirjaan reikiä lol

LH :D

JE en ehkä oo pätevä sanoo mitään suomalaisesta kirjallisuudesta

LH mut suomalaisen kirjallisuuden sovinnaisuudesta puhutaan mun mielestä paljon, ja siitä syytetään aika pitkälle kustantamojen sovinnaista kustannuspolitiikkaa

JE joo kirjallisuuden ja kustannustoiminnan liitto on jotenki tahmanen ja en oikein osaa hahmottaa jotain kirjojahan nykyään julkaistaan ilmaseks pdf:nä niin voi kysyä tarviiks kustantamoja enää jos ei painokuluja eikä levitysongelmaa

LH totta

JE tietty jotain pitäis tehdä että saisi näkyvyyttä mut ehkä siihen toimis joku tekijöiden ylläpitämä verkosto tai joku viraalimarkkinointi varmaan suurimmalla osalla kirjailijoista kuitenkin "tulot" tulee apurahojen muodossa. pitää olla tosi isoo myyntiä että sillä "elää" ja suomen kokoses maassa se tarkoittaa että pitää kirjoittaa ihmisille jotka äänestää keskustaa-kokoomusta-persuja, koska niit ilmeisesti on suomessa eniten eli pitää olla joku jaritervo että vois kuvitella saavansa rahaa kirjoista

LH totta. luulen, et kirjankustantaminen menee tulevaisuudessa siihen, et kirjailija maksaa siitä et kirja julkaistaan

JE artisti maksaa lol

LH sitä joku type & tell tekee jo

JE pitänee tutustua

LH mut hei, mä oon vaivannut sua jo yli tunnin. mun puolesta voidaan päättää keskustelu tähän

JE okei kiitos tästä:)

LH kiitos sulle tosi paljon!

Verit4s neg, god still aprt
Verit4s guess not...
Verit4s oh well, maybe see u some day??
Verit4s bye.

Verit4s is now offline.

143 / 0

virtuaalisuus

Trash

Talk2Me

You are currently online

Hello World!
currently online

InHuman651
currently online

SpectralPoet
away

WhatUpDaag92
offline

Verit4s
offline

Kömpelyyttä, parodiaa ja empatiaa

Anna Carlson

Vuosikymmen sitten suomalaiselle runouskentälle puhkesi flarf-buumi. Sittemmin hiipunut skene kaikkua runoudessa yhä.

Flarf-runous on yksi 2000-luvun alkupuolella nousseista kielirunouden (language) haaroista. Kyseessä on menetelmä, jossa hakusanojen avulla etsitään internetistä runoiksi editoitavaa materiaalia. Alun perin googlauksena tunnettu tapa rakentaa runoja syntyi puolivahingossa, kun amerikkalainen runoilija Gary Sullivan osallistui runokilpailuun aikomuksenaan kirjoittaa maailman huonoin runo. Sullivanin itsensä mukaan flarf on tyyliltään lähellä campia, mutta vielä kömpelömpää ja väärsäärisempää.

Perinteisesti flarfia rakennetaan etsimällä internetistä materiaalia erikoisin hakusanoin. Joistain hakusanoista, esimerkiksi sanoista 'unicorn' ja 'squid' on tullut sittemmin kliseitä. Hakutuloksien avulla voidaan löytää materiaalia pait-

si suoraan hakukonetuloksista myös keskustelupalstoilta, blogeista tai mainoksista. Löydöksiä leikellään ja yhdistellään, ja lauseita ja sanoja siirretään uusiin konteksteihin. Tuloksena syntyy tekstejä, jotka usein kritisoiivat amerikkalaista tai länsimaista pinnallista elämäntapaa tai nettikeskustelijoiden erilaisia mielipiteitä, neurooseja ja pakko-mielteitä. Flarf-runot ovat usein parodisoivia, ja niiden tunnusmerkkejä ovat kömpelyys, kielioppivirheet ja huono maku.

Flarf-runous on useimmiten kirjoitusasultaan ja kieliopillisesti alleviivaavan huonoa. Tarkoituksena on ravistella runouden konventioita ja kyseenalaistaa sitä, mikä ylipäänsä on sallittua runoudessa. Keskeisenä kysymyksenä on, kuka saa päättää, missä hyvän ja huonon runouden raja kulkee. Myös runoilijuuden ja tekijyyden käsitteet haastetaan, koska tekstinpätkät ovat lähtöisin muiden kirjoituksista. Flarf on siis hyvin yhteisöllinen ja hierarkioita purkava runouden muoto.

Yhteiskunnallinen suomi-flarf

Lähiöissä tytöt kohtaa henkistä että fyysistä alistamista

mutta sodassa naiset muuttuvat koiran asemassa oleviksi rukkasiiksi.

Teemu Manninen: Tytöt tykkää sodasta

Suomalaisessa runouskentässä flarf on näkynyt etenkin Teemu Mannisen, Tytti Heikkisen, Harry Salmenniemen, ja osin myös Janne Nummelan ja Karri Kokon teksteissä. Teemu Mannisen vuonna 2007 julkaistu Lohikäärmeen poika oli ensimmäinen suomalainen runokokoelma, jossa flarf-vaikutteet olivat selkeästi nähtävissä, esimerkiksi runo "Tytöt tykkää sodasta", oli vastine tähän mennessä ehkä tunnetuimmalle flarf-tekstille, Drew Gardnerin runolle Chicks dig war. Mannisen myöhemmissäkin kokoelmissa on nähtävissä flarfin piirteitä, kuten absurdia komiikkaa, satiiria ja tarkoituksellisen huonoa kieltä. Manninen kyseenalaistaa eri tyyliä yhdistelevällä runoudellaan yleisesti hyväksyttyä hyvää makua ja runouden avantgardea.

Siinä missä amerikkalaisessa perinteessä flarf on pilkallista, ironista ja parodisoivaa, suomalaisessa flarf-runoudessa lähestymistapa on useammin kriittinen: esiin tuodaan vaikeita ja synkkiäkin aiheita, ja teksteissä näkyy empatia kuvattuja ilmiöitä kohtaan. Muiden muassa Tytti Heikkinen ja Karri Kokko ovat teoksissaan hyödyntäneet flarf-ai-

neksia yhteiskunnallisen kritiikin esiin nostamiseen.

Tytti Heikkisen flarfia hyödyntävä kokoelma Varjot astronauteista (2009) lähestyy lajiltaan rooli-runoa: sen teksteissä kulkee läpi teoksen puhuja nimeltään Läski XL. Puhujan runot ovat päiväkirjamaisia vuodatuksia, ja muistuttavat teini-tytön IRC-galleria-kirjoituksia. Puhuja kamppailee itsetunto-ongelmien ja syömishäiriön kanssa: "Vittu oon läski vaikka muut on laihoja. Oon kyl lyhytki, oonko läski vai lyhyt? Nokyl mä oon vaan nii hirvee läski ettei mtn järkee..." (runosta Ryhäva-laan tasoa, s. 13). Runoissa tulee esiin myös puhujan kohdistuva seksuaalinen ahdistelu ja hyväksikäyttö, joita puhuja itse vähättelee, ja hän syyttää tapahtumista ensisijaisesti itseään. Kokoelmassa on lisäksi useita lehtikirjoituksen muotoon aseteltuja runoja, joissa esitellään kollaasin tavoin karmivimmat, median viihteeksi luokittelemat väkivalta- ja seksuaalirikokset.

Toinen suomalaisen todellisuuden synkkiä puolia käsittelevä ja flarfia hyödyntävä runoteos on Karri Kokon Varjofinladi (2005). Se on koottu suomalaisista ahdistusta ja masennusta käsittelevistä nettipäiväkirjoista vuoden 2005 keväältä. Teos on kuudenkymmenen sivun yhtenäinen proosaruno, jossa puhujat vaihtelevat jatkuvasti ja lauseet seuraavat kollaasinomaisesti toisiaan: "Tämä on nyt lopun alkua. Tuntuu kuin olisin elänyt viimeisen vuoden maanalaista varjoelämää hengittäen lyhyin hengähdyksin virtuaali-ilmaa, joka tappaa minulta ilon ja valon

ja kaikki maanpäälliset keijut ja haltiat. Saatoin joutua niin paniikkiin, etten saanut pistoketta irti seinästä tärisevillä käsilläni”. Kokko on irrottanut valitsemansa lauseet kontekstistaan ja etäännyttänyt ne anonyymeiksi tunnustuksiksi. Moniäänisyys ja anonyymiyys ovatkin flarfille ominaisia piirteitä. Lisäksi yhteiskunnallisuus nousee suomalaisen flarfin yhdeksi tärkeäksi arvoksi: sekä Heikkisen että Kokon teokset ovat moralisoivissakin kannanotoissaan vahvasti yhteiskunnallisia.

Flarfin kaikuja

Helsingin yliopiston kotimaisen kirjallisuuden lehtori ja runoilija-kirjailija Vesa Haapalan mukaan flarf muutti ja kehitti suomalaista runouskenttää: flarfin myötä esille nousi uusia kielellisiä rekistereitä sekä tapoja nähdä ja tehdä runoja. Useiden flarf-vaikutteisten runoteosten ilmestyessä lyhyen ajan sisällä nousi hetkellinen buumi, jossa parhaiden tekijöiden tekstejä ehdittiin jopa jäljitellä – esimerkiksi Harry Salmenniemen vuonna 2010 julkaistu kokeellinen runokokoelma *Texas*, sakset vaikutti näin. Monilta runoilijoilta ilmestyi teoksia, jotka olivat saaneet selkeästi vaikutteita Salmenniemen kokoelmasta – esimerkiksi Kai Kajanderin vuonna 2014 julkaistussa kokoelmassa *Supersäikeet* näkyy paljon Salmenniemen esiin nostamia kirjoitusmahdollisuuksia. Lisäksi Pasilan kirjastoon järjestettiin vuosina 2011–2012 näyttely *Texas*, sakset -teoksesta, jossa paikalla oli kymmenkunta ny-

kyrunoilijaa kertomassa suhteestaan kyseiseen teokseen.

Flarf laajensi runouskäsitystä, sillä runoutena voitiin esittää hyvin monipuolisesti erilaisia tekstejä. Flarfia hyödyntävät teokset onnistuivat dokumentoimaan osan ”kansan kielestä”, tosin omia päämääriään varten. Teemu Manninen ja Tytti Heikkinen ottivat paljon materiaalia suoraan internetistä, esimerkiksi teinityttöjen keskusteluista ja ”Tunnustuksen luolasta”, joista monet päätyivät lähes korjaamattomina runoihin. Runoilijat koostivat näistä valmiista katkelmista aivan uusia ääniä ja puhujia, kuten Tytti Heikkisen kokoelman *Läski XL*-puhujan.

Nykypäivänä flarf ei enää nouse suomalaisessa runoudessa samalla tavalla esiin kuin ennen 2010-lukua. Haapalan mukaan flarf runouden muotona täytti aikanaan tehtävänsä ainakin näkyvimältä osin, vaikka yhä runoudesta voi löytää paljonkin flarfin viittaavia piirteitä. Flarfista selkeimmin runouteen jäi asenne, että kaikkea – oli kyse sitten kuinka alhaisesta tai likaisesta materiaalista hyvänsä – voidaan käyttää runossa. Hyvä esimerkki tästä on Karri Kokon vuonna 2013 julkaistu kokoelma *Cosí fan tutte*, joka on pääosin koostettu pornografiasta poimituista replikeistä, ja osin myös erotiikka sisältävästä kirjallisuudesta. Flarfissa omaksutun räikeän ironian aika saattaa lyriikassa kuitenkin hetkeksi olla ohi, ja runoilijat lähestyvät käsittelemään aiheita vakavammalla asenteella.

ma en oo koskaan kertonut tätä sulle
mutta sä oot aina se joka menee ekana
pois online-tilasta

tuaalisuus

Trash

Paljon puhuttu digitalisaatio on 2000-luvun edetessä uiskennellut myös humanistisiin tieteisiin. Digitaalinen teknologia avaa uusia mahdollisuuksia tutkimusaineistojen käsittelyyn ja säilyttämiseen sekä ravistelee juurtuneita käsityksiä humanistisen tutkimuksen luonteesta.

Stereotyyppinen mielikuva humanistitutkijasta sisältää historian havinassa tai fiktiivisten maailmojen parissa viihtyvän lukutoukan, joka osaa hädin tuskin asettaa Word-tiedoston sivunumerot oikeille paikoilleen. Viime vuosina tätä mielikuvaa on noussut hämmentämään digitaalisten ihmistieteiden käsite, jossa uuden informaatioteknologian ja humanistisen tutkimuksen välille solmitaan toimiva liitto. Digitaalisten ihmistieteiden parissa toimiva humanisti ei räpelä tietotekniikan kanssa peukalo keskellä kämmettä vaan on parhaimmillaan monitaitaja, jonka sormet tanssittavat tietokoneen ruudulle ohjelmointikieltä siinä missä laajalle kaartuvia hermeneuttisia kehiäkin.

Digitaalisia ihmistieteitä edustavassa tutkimuksessa tutkimusaineistoja käytetään ja säilytetään

tyypillisesti digitalisoidussa muodossa ja tutkimusentekoa edistetään erilaisilla digitaalisilla sovelluksilla. Digitaaliset ihmistieteet eivät kaikissa määritelmässä rajoitu vain tietojenkäsittelytiedettä ja tietotekniikkaa hyödyntävään humanistiseen tutkimukseen, vaan esimerkiksi Suomen Akatemian verkkosivuilla digitaalisten ihmistieteiden piiriin lasketaan myös uutta teknologiaa hyödyntävä yhteiskuntatieteellinen tutkimus.

Digitaalisten ihmistieteiden, arki-kielisemmin digihumanismin, nousun voi nähdä humanistisen tutkimuksen vastauksena digitalisoitumisen paineeseen, joka 2010-luvun Suomessa vaikuttaa lähes kaikilla yhteiskunnan osa-alueille perusopetuksesta sosiaalihuoltoon. Tuomalla koodit ja XML-editorit osaksi vaikkapa historian analyysia tai klassikkokirjailijoiden tradition säilyttämistä digihumanismi paitsi avaa uusia ovia aineiston tarkasteluun myös tuulettaa tieteenalan metodisia konventioita.

Vanhoista perustuksista poikkitieteellisiä versoja

Digihumanismi on kiinteässä yhteydessä muistiorganisaatioihin, jotka säilyttävät ja digitoivat tutkimus-

aineistoja ja mahdollistavat niiden käyttämisen digitaalisissa sovelluksissa. Suomessa digitaalisen humanistisen tutkimuksen keskeisiä mahdollistajia ovat Kansalliskirjasto ja Kansallisarkisto, joissa sanomalehtiä ja käsikirjoituksia saatetaan koneluettavaan muotoon. Vaikka tutkimuksen digipuoli kumpuaa teknologisista innovaatioista ja tietojenkäsittelytieteestä, versoo osa digihumanismin juurista siis perustoista, jotka ovat tukeet tiedettä ja kulttuuria jo sulakynien aikaan. Kansalliskirjaston ja -arkiston lisäksi tieteelliset seurat Svenska litteratursällskapet i Finland (SLS) ja Suomalaisen Kirjallisuuden Seura (SKS) ovat suomalaisen digihumanismin kannalta merkittäviä organisaatioita, joissa aineistoja säilyttävän arkistotoiminnan ohella tehdään aktiivista digihumanistista tutkimusta esimerkiksi tekstikriittisen tutkimuksen menetelmin. Myös suomalaisissa yliopistoissa digihumanismi on pinnalla. Helsingin yliopistossa on mahdollista suorittaa digihumanismista englanninkielinen sivuaine-kokonaisuus, ja yliopiston piirissä toimii Helsinki Digital Humanities -tutkimusverkosto, jossa digitaalisia menetelmiä sovelletaan humanististen tieteiden ja sosiaalitieteiden kysymyksenasetteluihin.

Digihumanismi on kiinnostava ilmiö erityisesti siksi, että sen olemukseen kuuluu erottamattomasti poikkitieteellisyys. Luonnontieteilijät

ja humanistit on helppo mieltää omissa kammioissaan viihtyviksi leireilijöiksi, joiden katseiden kohdatessa tuloksena on korkeintaan kipeää karsastusta. Digihumanistisessa tutkimuksessa luonnontieteilijät ja humanistit kuitenkin ammentavat toinen toisiltaan ja osoittavat, että tieteidenvälinen yhteistyö on hedelmällistä ja mahdollista.

Digitalisaatio todella ratsastaa tällä hetkellä kysynnän aallonharjalla. Digibuumin kaikkialle luikerteleeviin lonkeroihin on tarpeen suhtautua myös kriittisesti, eikä digitalisoitumisen nostaminen itsearvoksi palvele ketään saati istu tieteentekemisen etiikkaan. Hyvä on myös pitää mielessä, että ilman aineiston pätevää tulkitsijaa digitaaliset innovaatiot ovat yhtä tyhjän kansa. Kiistämätöntä joka tapauksessa on esimerkiksi se, että digitalisaation myötä vanhoja käsikirjoituksia on mahdollista tutkia uudestaan ja uudestaan ilman originaalin kulumista. Harva myöskään lähtenee riitauttamaan vaikkapa väitettä siitä, että XML-kielelle transkriboitua 400-sivuista klassikkoromaania on kätevämpi eritellä ja analysoida kuin fraktuuralla ladottua haurasta kirjaa. Digihumanismille on siis löydettävissä mielekkäät perusteet, ja sen olemassaoloa voi pitää yhtenä osoituksena siitä, että humanistinen tutkimus elää vireästi ja hengittää aktiivisesti aikaansa.

Humanististen tieteiden digiloikka

Reeta Holopainen

Tarinankerrontaa peliohjaimella

Kalle Karjalainen

Videopelit kertovat monesti jonkinlaista tarinaa. Niin kertovat tietysti muutkin viihteen muodot, mutta millä tavoin pelien kerronta eroaa esimerkiksi kirjallisesta kerronnasta, mikä niille on yhteistä? Otetaanko vaikutteita puolin ja toisin, vai seuraavatko pelit kirjallisen kerronnan perinnettä orjalaisesti?

Videopelit ovat tarinankerronnallisesti monimutkainen mediamuoto. Peleissä hyödynnetään vastaavia narratologisia elementtejä kuin muissa kerronnallisissa medioissa. Elementtejä sopeutetaan interaktiiviseen formaattiin, mikä tekee niiden kerrontaratkaisuihin poikkeavia. Erityisesti seikkailu-, rooli-, ja strategiapeleissä tarina on pelikokemuksen kannalta varsin olennaisessa osassa. Tarinan merkityksen voidaan nähdä korostuvan pidempiä keskittymisrupeamia vaativissa lajityypeissä.

Pelit eroavat esimerkiksi elokuvista siinä, että pelaajan rooli tarinan etenemiselle on aktiivinen. Pelit mahdollistavat useat rinnakkaiset tarinalinjat ja loppuratkaisut. Kirjallisuudessa tällaisia kerrontaratkaisuja on kokeiltu mm.

Ian Livingstonen fantasiakirjoissa (Taistelupeli-kirjasarja), joita on kirjoitettu pelien muotoon 1980-luvulta alkaen. Teoksissa lukijalla on mahdollisuus valita useista eri tarinalinjoista, jotka vaikuttavat loppuratkaisuun. Mainittuja teoksia pelatessaan saattaa tarvita arpakuutiota ja/tai kynää apuvälineeksi roolipelien tapaan, mutta niiden rakenne muistuttaa enemmänkin seikkailupeliä, koska pelattavan hahmon (so. teoksen protagonistin) kehitys on olematonta. Tyypillisesti tällaisissa teoksissa on useita eri loppuja, joista yksi on onnellinen ja loput johtavat epätoivottuun tulemaan, esimerkiksi pelattavan hahmon (tyypillisesti sankarin tai antisankarin) kuolemaan. Tällöin teoksen rakenne voidaan hahmottaa yhdeksi päälinjaksi, jonka ympärillä on väärin valintojen tuottamia sivujuonteita.

Samaa kaavaa noudattaa merkittävä osa klassisista videopeleistä. Pelaajan ohjaaman sankarin äkkikuolemat toimivat paitsi keinona tuoda peliin haastetta ja sitä kautta pidentää pelikokemusta, myös keinona lisätä pelaajan vastuuta tarinan etenemisestä. Vastuu lisää pelaajan kokemusta immersioista (pelimaailmaan uppoamisen kokemuksen): teoilla on merkitystä virtuaalimaailman tapahtumille, mikä saa pelaajan tempa-

utumaan tarinan syövereihin. Kuten alaa käsittelevissä tutkimuksissa on todettu, tällöin kokemuksesta tulee intensiivisempi sekä tärkeämpi pelaajalle. Katsojan ja pelaajan roolit tarinankerronnalle ovat varsin erilaiset.

Nykyisellä vuosituhannella rinnakkaiset tarinalinjat ja laaja kattaus erilaisia loppuratkaisuja ovat alkaneet yleistyä videopeleissä. Joissain peleissä pelaajan tekemillä ratkaisulla on vaikutuksia NPC:n (non-playable character, automaattisesti toimiva hahmo) toimintaan tai miljöön kehitykseen. Jos ammut kylän sheriffin, ei hänen leskivaimonsa välttämättä ole halukas enää keskustelemaan kanssasi – paitsi tietysti jos olette suunnitelleet murhan yhdessä. Atomipommitetussa kaupungissa vieraileminen on varsin erilainen kokemus kuin ennen sienipilveä. Mainituissa tapauksissa pelaajalle annetaan mahdollisuus moraalisiin valintoihin: Kenen kannalta toivoisin tarinan lopetuksen muotoutuvan onnelliseksi? Haluanko auttaa mutantteja vai syndikaattia, Arstotzkan valtiota vai kultisteja?

Mitä suuremmaksi pelaajan vaikutuskyky suhteessa tarinan kulkuun kasvaa, sitä olennaisemmaksi muodostuu kysymys kerronnan hajautumisesta. Tietyissä mielessä pelaaja kertoo tarinaa itselleen yhdessä juoneen kirjoitetun sisällön kanssa pelikokemuksen aikana, kyse ei siis ole pelkästä interaktiivisesta tarinan lukemisesta.

ta, kuten viime vuosituhannen peleissä yleensä. Toisaalta pelikokemus rakentuu edelleen pääjuonen ja mahdollisten vapaavalintaisten sivujuonten kokonaisuudesta, jossa voi olla valinnanvaraa myös pääjuonen kanssa. Aiemmasta poiketen trendinä näyttäytyvät pelit, jotka keskittyvät animaatio- ja dialogipohjaiseen kerrontaan sekä pelaajan tekemiin valintoihin, jotka ohjaavat tarinan kulkua; eräänlaiset itse ohjattavat animaatioelokuvat, joissa varsinaista pelattavaa on melko vähän.

Nykyinen viehtymys narratiiveihin näkyy siis Netflixin suosion ohella myös pelimarkkinoilla. Merkittävä osa kuluvan vuosikymmenen suurista hiteistä on tarinavetoisia jopa räiskintäpelirintamalla, jossa välianimaatioilla luodaan hahmojen välisiä jännitteitä ja esimerkiksi syvennetään pelaajan suhdetta ohjattavaan sankariin. Tästäkin huolimatta pelien tarinallisuuden voi edelleen nähdä olevan vain hyvin harvoin olennaisin osa tuotetta. Pelattavuudeltaan huono tekele jää yhä hyllyyn, oli tarina miten loistokas tahansa. Tarinan merkitys vaikuttaa olevan hieman kuin sulkapalloverkko ja kentän rajat: ilmankin voi läiskä, mutta raamit luovat tolkkua puuhastelulle. Sen sijaan mailojen tai pelivälineen ollessa pilalla ei touhusta tule yhtään mitään. Tutkimusten mukaan tarinaan tärkeämpää tämän päivän pelaamisessa on jopa sosiaalinen aspekti. Minä, sulka ja pallo ei tuota vielä kovin jännittävää asetelmaa.

Masennusta sairastavan päiväkirja - mukana 4.000 suomalaista blogia!
Mitä tehdä jos ahdistaa ja masentaa niin ettei meinaa kestää?

VIDEOT VIIHDE OMA ELÄMÄ LIFESTYLE TRENDIT KEHO

Tilaa heti!

Puuttuva nuoruus on nyt aikuisena alkanut ahdistaa

Kesätyöt ahdistaa ja itkettää

Lukio ja tulevaisuus ahdistaa

Raskausajan painonnousu ahdistaa

Ahdistaa(pelkään että mulla on hiv)

Ahdistaa siskoni käytös, menee hermot

Ahdistaa

Ahdistaa nää hiukset

Hei kaikki joita ahdistaa!

Mitä teet kun ahdistaa?

Ahdistaa niin paljon, että... LUE LISÄÄ

Parisuhde ahdistaa, olenko ainoa?

Halusin vain nukahtaa auton rattiin ja jäädä rekan alle.

Mua niin hävettää olla tällainen, oon aina ollut menestyvä koulussa ja napsinut hyviä arvosanoja tuosta noin vain. :/

Koko illan olen miettinyt, miten inhottavaa on olla vanha ja ruma.

Löydä se oikea meikkivoide täältä!

Kuolema tuntuu suloiselta levolta ja pakopaikalta elämän raskauden, ihmissuhdeongelmien ja vaatimusten edessä.

Oletko unohtanut salasanasi?

Toisinaan se tuntuu armahdukselta, toisinaan sitä janoaa enemmän kuin mitään muuta.

Toi sun uus kirjoitus on jotenki lohdullinen. <3

Siinä ei ole mitään huvittavaa

Oudot asiat jotka ahdistaa sua?

Mistä apua?

Iskän kanssa välit ovat olleet kamalat jo varmaan viisi vuotta, hän on lyönyt minua, huoritellut jne.

Vähän pienempiä juttuja on ollut sitten myös, esimerkiksi se kun olimme tulossa mökiltä, ajoime kolarin ja kyydissä olleet neljä lemmikkiäni kuolivat.

Jostain on tullut kamala pelko sosiaalisia tilanteita kohtaan, kauppassakin on vaikeaa käydä.

Itkettää, kurkkua kuristaa, henkeä ahdistaa jne. :(

Sinäkin osaat tehdä kesähitin! Samalla tajuntasi voi räjähtää

Tiedän, että tätä menoa koen taas totaalisen romahduksen, en pääse taaskaan edes sängystä ylös tai jaksa edes syödä...

Tuntuu vain, että en näe tässä mitään ulospääsyä.

En uskaltanut myöskään vieraiden ihmisten seurassa puhua mitään tai edes katsoa heihin päin, koska jännitin niin paljon voi sua! annan sulle virtuaalihalin! <3

Toimi näin, jos vanhempien juominen ahdistaa

Joskus on vaikea nähdä mitään valoa omassa mustassa kuilussaan.

Kerro mielipiteesi lehdestä, niin voit voittaa ihonhoitotuotteita
Kuolema on suuri, ankara ja arvoituksellinen asia.

Mitä tehdä kun pilaa kaiken... ☹ muumipeikko44

Megamoka tai muuta kerrottavaa? Lähetä tekstisi meille niin pal-kitsemme parhaat!

Puhun kavereille, kirjoitan, leikin koiran kanssa, kuuntelen musiikkia ja itken.

puristan jotain tosi lujaa ja hengitän nopeasti

Itken tai meen lenkille

Itken, poltan tupakkaa, juttelen muille, otan lääkkeitä, nukun, ryypään

Itken, nukun, kuuntelen musiikkia mahdollisimman kovalla tai katon frendejä.

Itellä on kisuja kaksi ja se kyllä auttaa :)

viiltelen ja puren käsiä

Olen keski-ikäinen naimaton nainen. Olen ammatiltani toimittaja ja minulla on vakituinen työpaikka.

toivottavasti tää on ohimenevää

Kuinka moni arvostaa itseään? Kuinka moni vähättelee itseään tai ajattelee itsestään negatiivisesti?

toisaalta en halua paeta ongelmia, mut ehkä olis hetkeksi hyvä ikään ku puhalttaa peli poikki

Äänestä kovin juttu!

Uskalla toteuttaa haaveesi

Lakkaa pärjäämästä - ala elää

Rohkea toteuttaja -valmennusviikonloppu

Kurssilla vielä tilaa! Ilmoittaudu nyt!

Nyt mielikuvitukseni ansiosta huomasin, että silti haluan vielä elää, kokea uusia asioita ja yrittää uutta.

Sairauden ja terapian aikana olen oppinut sentään jotain ja joka päivä yritän hyväksyä itseni tällaiseksi kuin olen.

Ymmärrä, että olet ainutlaatuinen ja tärkeä!

Heräsi jonkinlainen uteliaisuus: mitä vielä voi olla edessä?

Siellä voi olla jotain hyvääkin ja varmasti jotain uutta. Jospa tekstini auttaisi heitä ymmärtämään, miten vaikea ja kam-mottava sairaus masennus on ja miten tärkeää läheisten tuki on sairastuneelle.

Tärkeintä on, että löydät oman unelmasi Perheen, ystävien ja työtovereiden on vaikea käsittää sairautta, joka ei näy päällepäin.

Heittäydy sinäkin. Uskalla elää.
 Kuoleman kaipuu asuu varmaankin jokaisen masennuksesta kärsivän mielessä.
 Elämäsi muutos – uskalla innostua!
 Tästä kuoleman toivomisesta on todella hankalaa puhua, kirjoit-taa.

Nyt kuitenkin voi olla jo hitusten kiitollinen, että on yhä hengissä. Jos ei täysissä voimissa vieläkään, mutta elossa ja olemassa.

Anna Carlson

meistä.txt

Elina Tervonen

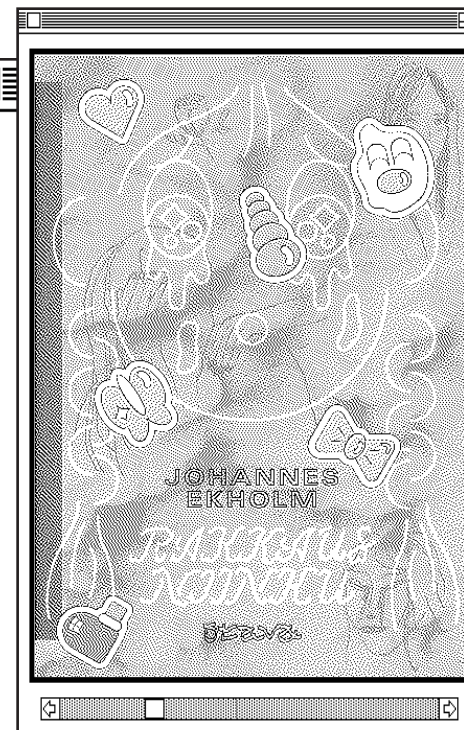
Johannes Ekholm
Rakkaus niinku
Otava, 2016

Elokuun lopussa minulle tuli pakottava tarve lukea Johannes Ekholmin *Rakkaus niinku*. Kaikki puhuivat kirjasta, ja halusin lukea sen ennen kuin minulle olisi ilmeisen hypen myötä spoilattu se, mistä teoksessa on kyse. Viisi päivää sitten sain pikakomennuksen kirjoittaa kritiikin teoksesta – ilmaiseksi, tietenkin. Ilmaisen työn teettäminen sopii hyvin Ekholmin kirjan teemoihin, jonka päähenkilölle Joonalle koko ajatus työn tekemisestä ja kapitalismista on ahdistusta ja oksetusta aiheuttava. *Rakkaus niinku* pähkinäkuoresa kertoo kolmekymppisen Joonan työttömyydestä ja turhautumisesta siihen, että ihmisen arvo nyky-yhteiskunnassa mitataan tuottavuudella, ja työtä voi saada ainoastaan jos näyttää menestyvältä ja elää menestyjän elämää. Jokainen Joonan lähipiirissä on juuri tämän takia enemmän tai vähemmän rikkinäinen.

Kun kirjoitan tätä kritiikkiä on sunnuntaiamu, ja olen juuri sopinut itseni kanssa, etten enää viikonloppuamuisin istu tietokoneen ääressä. FAIL. Päädyn tämän tästä katsomaan uivia saukkoja ja nukahtavia kissanpentuja hakusanoilla *otters swimming* ja *kittens sleeping*. Ekholmin kirjaan puolestaan on liitetty hakusanoja, kuten *narsistisuus*, *sukupuolvikokemus*, *Kaspar Hauser* (Ekholm on yksi tämän Kansallisteatterinkin lavan valloittaneen menestysnäytelmän käsikirjoittajista), *knausgårdilaisuus*, *valkoinen heteromies*,

dialogi, litteroitinti, chat, uusvilpittömyys. Viime viikolla Paperi T julkaisi *Post-alfaksi* nimetyn runokokoelmansa ja sitä ”markkinoinvan” videon, jossa tämä itkee ja poraa metsässä (lystikästä!). Tällä kritiikilläni aion lisätä Ekholmin hakusanalistaan sanan *post-alfa*!

Ekholmin teoksen päähenkilöä Joonaa voisi kuvailla *post-alfaksi*, joka ei halua mahtua tavallisen alfauroon rooliin – miehen, jonka kyneleat saavat näkyä vain jääkiekko-ottelun jälkeen, silloin kun Maamme-laulu soi tai itsenäisyyspäivänä koko perheen katsoessa veteraanien marssia telkkarista. *Post-alfa* ei pelkää olla koko spektrillä tunteva olento. Joona klassisesti kapinoi isäänsä vastaan, joka on kirjoittanut Knasun jalanjäljissä järkälemäisen muistelmateoksen. Teoksessa tulee esiin vain isän ääni, ja mm. Joona ja hänen äitinsä on typistetty sivuhenkilöiksi, joiden oma kokemus ei tule esiin. Joona kuitenkin päättyy toistamaan isänsä kaavaa nauhoittamalla ja litteroimalla käymiään keskusteluja, ja julkaisemalla tästä materiaalista kirjan. Keskustelujen nauhoittaminen antaa näennäisesti myös toiselle osapuolelle äänen, mutta lopulta nämä keskustelut täytyvät Joonan ahdistuneista vuodatuksista, milloin koskien kapitalismia ja työmarkkinoita, milloin Joonan mielenterveysongelmia ja tämän isäsuhtetta.

Demokraattista tilaa teoksessa edustavat Joonan ja hänen internet-ihastuksensa Sad91rlin Google Hangouts-keskustelut. Chatissa molemmat voivat kirjoittaa niin paljon kuin sielu sietää ja ”tulla kuulluiksi”. Lisäksi voi mennä offline heti, kun omat rajat ylitetään. Silti muista keskusteluista tuttu dynamiikka tuntuu yltävän myös ruudun läpi: ”okei, hmm, tuleekohan tää aina oleenäin, että mä yritän jeesaa sua sun jutuissa, mut aina ku mä alan puhua mun omist ongelmista, sä feidaat, koska on jotain tärkeempää” Sad91rl kysyy, kun on jo useaan kertaan todennut Joonalle, ettei voi olla olemassa vain tukeakseen tätä emotionaalisesti. ”oot varmaan itekki huomannu?” Sad91rl jatkaa, mutta Joona päättyy pahoittelemaan tavalla, joka taas kerran kääntää huomion tähän itseensä. Tämä on näiden feministimiesten ongelma: He pyytävät keskustelukumppaniaan monitoroimaan keskusteluja ja tilanteita heidänkin puolestaan – huomauttamaan, jos he käyttäytyvät typerästi. Työ siirretään keskustelun toiselle osapuolel-

le, ja näin päädytään tuttuun asetelmaan, jossa toinen pitää huolta miehenkin tunteista – silloinkin, kun nämä eivät suostu pääsemään yli omasta itsesäälistään.

Ahmin Ekholmin teoksen hetkessä. Sitä oli ihanaa ja helppoa lukea. Eräs tosi fiksu ja filmaattinen ystävänä, joka ei ole sanojensa mukaan lukenut vuosiin kirjoja, luki Ekholmin kirjan. Sain tämän tiedon ystäväni Facebook-statuksesta, jossa hän kertoi menneensä bussilla ohi pysäkistään, koska oli niin uppoutunut teokseen. Näytelmäkirjailijakin tunnetulla Ekholmilla on taito upottaa dialogiin tarkkoja huomioita yhteiskunnastamme, jonka vuoksi kirja aika-ajoin liikkeuikin jossain kaunokirjallisuuden ja esseen raja- maastossa. Kerrontatyyli tuo hienovaraisesti ja oivaltavasti esille inhimillisen kommunikaation epäjohdonmukaisuutta ja arvaamattomuutta. Kohtaukset pistävät ahdistumaan ja tirskkumaan vuoron perään.

Rakkaus niinku kertoo meistä. Minusta ja ystäväistäni. Teoksen hahmogalleria on karikatyyri ystäväpiiristäni, ja Joona on yhtä ärsyttävä, säälittävä ja ihastuttava kuin ne kaikki tutut, raivostuttavat feministimiehet. Immersiivisyyttä yleensä pidetään kirjakritiikeissä kirosanana, sillä vain analyttiseen arvioon voi luottaa (LOL). Totesin taannoin ystävälleni, että en halua enää koskaan deittailla poikaa, joka sanoo olevansa feministi, enkä koskaan ajatellut kirjoittavani tästä kirjasta kritiikkiä. Sen vuoksi on lopetettava yhtä intuitiivisesti kuin aloitinkin: jos *Rakkaus niinku* tulisi nyt vastaan Tinderissä, swaippaisin varmasti oikealle.

Teos sinkun olkapääksi

Maiju-Sofia Pitkänen

Henriikka Rönkkönen
Mielikuvituspoikaystävä
Atena, 2016

”Tässä vaiheessa lieenee sanomat-takin selvää, että minä flippasin Pasista.”

Henriikka Rönkkösen esikoisteos Mielikuvituspoikaystävä ja muita sinkkuelämän perusasioita kuvaa sinkkuelämän kareja, suvantoja ja seikkailuja omakohtaisesti, vailla filtereitä ja turhaa kimalletta. Randompanot ja rakkaus kulkevat kirjan sivuilla sulassa sovussa kirjoittajan oman sinkkuhenkilöhistorian kautta esitettynä: Rönkkönen tietää paitsi walk of shamen ja deittailun alkeet myös sen ”mistä rakkauslaulut kertovat ja miksi Anna Karenina hyppäsi junan alle”.

Kirjailija-bloggaaja Mielikuvituspoikaystävä takana pitää myös tunnettua Sinkkublogia, jonka luetuimmat tekstit ovat otsikoiltaan sellaisia kuin: ”Seksi on kyllä kivaa”, ”Minulla oli lauantaina vähän sutinaa miehen kanssa” ja ”Ei ole varmaan helppoa olla mies”. Vaikeaa on myös olla nainen, havainnollistaa nyt kansien väliinkin painettu teos. Rönkkösen kirjoituskokoelma näyttää läheltä kipeät kohdat eheäksi ihmiseksi ja rakastajaksi kasvamisessa. Lantrinkina toimii huumori, jota saa nauttia kirjan

lisäksi yhtä lailla naistekijän blogiteksteissä ja -videoissa.

Kesä-heinäkuussa Suomen kolmanneksi luetuimmaksi noussut kirja on ollut laajasti esillä myös sosiaalisessa mediassa: kuvien jakopalvelu Instagramista mielikuvituspoikaystävä-hashtagilla löytyy kritiikin kirjoittamisen hetkillä yhteensä 642 julkaisua. Kansipaperien symboliset banaanit sinisellä taustalla toistuvat kuvissa kotisohvilla ja pihanurmilla, vierellään kahvikuppi tai aurinkorasvapurkki. Muun muassa näin kuvatekstit arvioivat kulttuurikirjaja: Hyvä. Rakas. Ronski. Hervottoman hauska. Ihan vitun kovaa kamaa!

Mielikuvituspoikaystävä käsitteenä ja kirjan nimenä edustaa teoksen teemaa tai sanomaa: Se tukee modernia naista pyrkimyksissään eteenpäin rakkauden ja elon saralla, edistään itsenäisyyttä ja henkisiä voimavaroja. Myös eheytyminen näyttölee suurta osaa oman mielikuvituspoikaystävä hankkimisessa: ”Mielikuvituspoikaystävä läsnäolon myöntäminen vapautti minut seuraavanlaisista ajatuksista: miksi minä en saanut häntä itselleni, miksi en kelvannut tai tulenkohan joskus vielä saamaan hänet vierelleni.” Kliseitä tai älyllisiä mautto-muuksia teos ei onnistu kokonaan kiertämään. Tasa-arvo ei toteudu

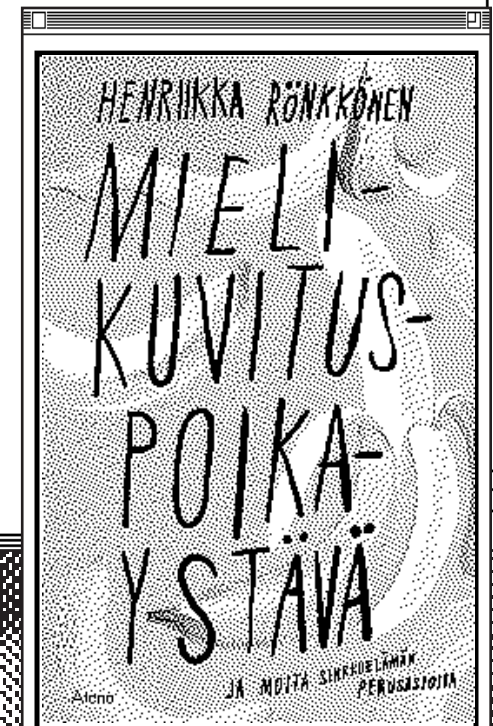
Mielikuvituspoikaystävä sivuilla, kun thaimaalaisten kauneushoitajien nuorta naiseutta korostetaan, ja toisaalla seksuaalisuuden määritelmä on liiankin helposti ”umpihomo”. Turhilta tuntuvat myös pakonomaiset täytetarinat karvanpoistosta ja seksikauppakäynnistä sekä miehille suunnattu menkka-dystopia – näistä olisi voinut kirjoittaa kuka tahansa, ei vain Rönkkösen hahmo.

Mielikuvituspoikaystävä kertoo ennen kaikkea toipumisesta, oli kyseessä sitten rakkaus, raskaudenkeskeytys tai pakit. Kertoja-pähenkilö käyttäytyy kirjassaan usein kaltoin itseään kohtaan ja ilmaiseksi kokemuksiaan sellaisilla verbeillä kuin paniikkiriisuuntuminen ja väkisinrakastaminen. Kuvallinen ilmaisu näyttää tunteiden liekeissä palavan naisen kaikessa voimassaan ja verisyydessään – kuin nykyajan noitana julkisella roviol-la. Kirjan fyysisesti ja henkisesti kipeimmissä kohdissa päähenkilön itseydessä vaginakin on pelkkää ”liekitettyä teuraslihaa” ja sen haltija vaarallinen ja pelottava ”murhaajahuora”.

Maskuliinisuus on silti suurta ja ihailtua. Tämä tiivistyy loppupuolella löydettyyn ensimmäiseen ystävämieheen, joka on täydellinen koska on A) mies, ja B) silti vain ystävä. Toisaalta miesviha on voimavara, jonka aiheuttaman aggression voimin asunto kiiltää, juostut kilometrit taittavat ja hiustyyliinkin muuttuu matkalla.

”Pyyhin kuolat naamaltani ja lähdin kotiin tutkiskelemaan sydäntäni.” Ajankuvauksena teos on täyttä timanttia. Esimerkiksi luvussa ”Kun toinen katoaa”, käsitellään tuoreesti iänikuiseen vanhaa aihetta, jossa mielenkiinnonkohde ei lähde mukaan aloitteentekijän soidinmeloihin. Mielikuvituspoikaystävässä katoaminen tapahtuu usein virtuaalimaailmassa: ”toinen vain katoaa, vaikka se on onlinea koko ajan”, ja linkittyminen vuoteen 2016 uhkineen ja mahdollisuuksineen tuottaa näkökulmaa kuluneisiin aiheisiin. Lääkkeeksi sydänsuruihin Rönkkönen tarjoaa deletointia ja radiohiljaisuutta; tutuiksi tulevat myös täysin uudet ja ihmeelliset termit, kuten mökkihuuma ja määmatka.

Oman kasvutarinansa kautta lupaava kirjailija ojentaa lukijakunnalleen virkistävän erilaisen ja vahvan olkapään – nojattavaksi ja naurattamaan.

Pajtim Statovci
Tiranan sydän
Otava, 2016

Unelmasta, identiteetistä ja hyväksynnästä

Inari Mykkänen

Pajtim Statovcin (s. 1990) toinen romaani Tiranan sydän käsittelee sukupuolta, pakolaisuutta ja paremman tulevaisuuden tavoittelua – ihmisen toivetta tulla nähdyksi itse haluamallaan tavalla. Statovcin esikoisromaani Kissani Jugoslavia (2014) voitti Helsingin Sanomien esikoiskirjapalkinnon. Esikoisessa käsiteltiin Kosovosta Suomeen muuttaneen perheen elämää, toiseuden kokemusta maahanmuuton ja seksuaalisen suuntautumisen kautta.

Yksilön poikkeavuuden tunne on läsnä uudessa romaanissakin. Teoksessa liikutaan eri ajoissa ja maissa. 1990-luvun alussa teini-ikäiset ystävät Bujar ja Agim päättävät jättää kotinsa Albaniasa. Bujarin isä kuolee ja sisäko katoaa, äiti vain suree. Agim nauttii naisen vaatteiseen pukeutumisesta, mutta saa kiinni jäätyään isältään selkäänsä. Albanian olot ovat kurjat, ja mikä tahansa paikka alkaa vaikuttaa paremmalta kuin koti. Pojat lähtevät ja joutuvat kokemaan, mitä on elää kadulla ilman rahaa.

Vuosina 1998–2003 kertojahahmo matkustaa Italiaan, Saksaan,

Espanjaan, New Yorkiin, Suomeen ja viimeiseksi takaisin Tiranaan. Lukijalle ei paljasteta suoraan, kuka minäkertoja on vaan vasta lopussa palapeli selkenee. Kulkiessaan maasta toiseen kertoja valehtelee ihmisille tarinoita itsestään. Herää kysymys, voiko identiteettiä valita itse.

”Miksi ei voi olla mies tai nainen yksinkertaisesti ilmoittamalla siitä, pukeutumalla naisen tai miehen vaatteisiin, ihmettelen kuunnellesani häntä, miksi jokainen ei voi tuoda itseään esille omalla tavallaan, miehenä tai naisena? Kun minä haluan itselleni naisen tai ulkomaalaisen nimen, sanon sen, eikä kukaan pyydä minulta todistusta siitä.”

Sukupuoleen liittyvät kysymykset ja tarinat liittyvät toisiinsa myös Bujarin isän kertomuksissa Albaniasta. Isän tarinoissa korostuu miehen ja suvun kunnia, mutta romaanin edetessä odotukset sukupuolirooleista asettuvat kyseenalaisiksi. Kertojahahmo tapaa New Yorkissa drag queenina esiintyvän Sammy, jonka mukaan drag on sukupuolten yläpuolella olemista. Kertojahahmo taas miettii, eikö

olisi parempi elää ilman sukupuolia ylipäätään: ”Eikö olisi parempi keskittyä naisena olemisen sijaan siihen, että on ainutlaatuinen?”

Suomessa kertoja päätyy television laulukilpailuun. Kilpailun luonne näyttäytyy koomisena: alussa laulutaidolla ei ole oikeastaan väliä, vaan ohjelmaan haetaan katsojia kiinnostavia henkilöitä, ja transnaisen tarinalla halutaan herättää tunteita. Romaanin teemaksi on tulkittavissa unelma hyväksynnästä, yksilön tarve tulla nähdyksi siinä valossa kuin hän itse haluaa. Toive, että muut näkisivät yksilön valitseman identiteetin sukupuolen ja köyhyyden pinnan alta.

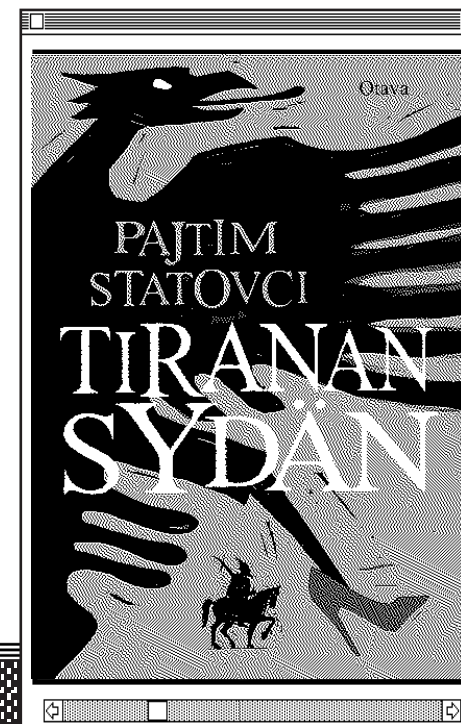
”Agim näytti nauttivan saamastaan huomiosta vielä enemmän kuin minä, sillä hän rakasti tällaisia hetkiä, kaikenlaista esilläoloa – tuntuu että hän rakensi koko elämänsä

sellaisten hetkien varaan, joissa hän pääsisi esiin ihmisenä, joksi itsensä kuvitteli, joka hän niiden rikkinäisten kenkien ja likaisten vaatteiden alla oli.”

Romaanin vahvuuksia ovat kieli ja tunnelman kuvaus: onnelliset ja traagiset hetket tarinassa koskettavat. Tirana näytetään lukijalle tarkasti yksityiskohtien kautta. Köyhyyden rumia puolia ei peitellä, vaan eriarvoisuus näytetään kaikin puolin. Hyväosaiset kävelevät ohi, kun kerjäläiset sinnittelevät selviytymisensä puolensa. Silmien sulkeminen näyttäytyy itsekkäänä. Niin kauan kuin kukaan ei yritä muuttaa maailmaa, se ei voi muuttua.

Tahto saavuttaa parempaa on kurjimmissakin olosuhteissa ihmistä eteenpäin ajava voima.. Kertoja toteaa, että maailma haluaa nähdä kuvia unelmansa saavuttaneista ihmisistä. Joka paikassa joku haluaa muuttaa pois kotimaastaan. Miksi on väärin yrittää tavoitella haluaansa muualta?

Kokonaisuudessaan Tiranan sydän on vaikuttava teos, joka houkuttelee pohtimaan eriarvoisuutta ja identiteetin kysymyksiä. Henkilöhahmojen kohtalot liikuttavat, vaikka Suomessa kohdatun transsukupuolisen Tanjan surullinen loppu häilyy uskottavuuden rajoilla. Bujar ja Agim, heidän kauniilla kielellä kuvatut kokemuksensa, kannattelevat teosta. Toinen romaani ei jää esikoista heikommaksi.

Ärsyttävä ja ihana

Tiia Kähärä

Juhani Karila
Omenakrokotiilin kuolema
Siltala, 2016

Ähtärin pandat varastetaan limusiinilla. Pilaantuneet karkit pitävät oikeudenkäyntiä. Messiaanisen suosion saanut jumalan maahan tippunut sormi muuttaa verisuihkuksi jokaisen, jota se koskee.

Ensimmäisellä lukukerralla Juhani Karilan toinen novellikokoelma Omenakrokotiilin kuolema typeryttää. Nopeasti novellit alkavat kuitenkin tarjota vastaavanlaisia koukuttavia oivalluksia kuin Karilan esikoisteos Gorilla (2013).

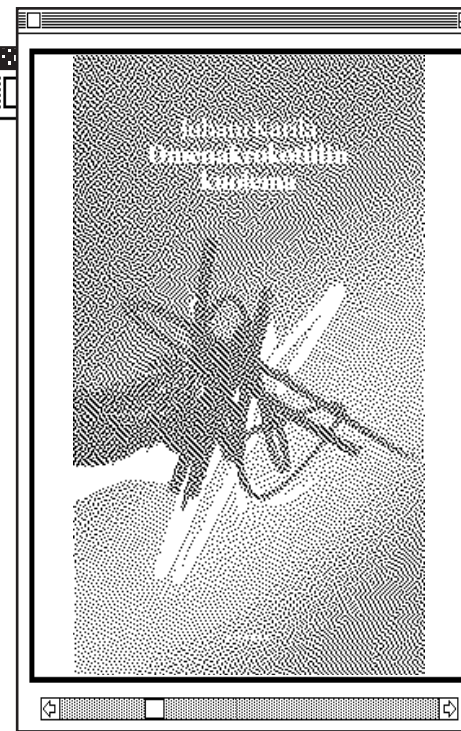
Karila jatkaakin paljolti Gorillan hyväksi havaitulla linjalla: vinksahtaneita näkökulmia, absurdeille kierroksille nousevia eläinjutuja ja elämän merkityksettömyyden pohdintaa. Mukana on myös yksi sama henkilöhahmo: Ukko Palikka, legoukko, joka esikoisessa menetti raajojaan. Hahmo nousee tämän toisinkoisen nimikkonovellissa karkiholismista syytetyn minäkertojan horjahtelevaksi puolustusasianajajaksi.

Omenakrokotiilin kuoleman novellit ovat hieman esikoista pidempiä ja jopa hieman juonellisempia, vaikka syy-seuraussuhteet ovat yhä sattumanvaraisia tai jonkun korkeamman tahon irrationaalisissa käsissä. Teoksen kirjoitusohjeena voi nähdä viimeisen novellin kuolemattoman

päähenkilön elämänasenteen, joka jättää kausaaliuonon ja järjen sivuun: ”Hän päätti alkaa suhtautua maailmaan kuin paksuun fantasiaromaaniin; että kiinnostavinta siinä ovat paikat ja merkilliset olennot.” Novellit liukuvat rajattomasti genrestä toiseen. Satu, fantasia, scifi, dystopia, kauhu ja action sekoittuvat, kun vuorollaan esiin marssii poronsarvinen kasinoa pyörittävä peikkokuningas, tilastotieteilijän 3D-tulostetut aivot, Australiaan asettuvat humanoidit ja kahta päivää vaille 2000-vuotias ryppyisen ruma vampyyri.

Esimerkiksi nöyrästä puille puhuvasta puunkaatajasta kertova novelli ”Mihin puu kaatuu” rakentuu aluksi perinteisen sadun tapaan. Laji väännyy kuitenkin absurdiksi novelliksi, kun kaadettava puu päättää kostaa koko ihmiskunnalle. Överiys nousee aivan uusille globaaleille ja ekologisille tasoille.

Omenakrokotiilin kuolema käsittelee erityisesti ihmisen ja luonnon suhdetta. Novellien ihminen on pieni, typerä ja hetkellinen luonnon ja sen kiertokulun rinnalla. Ihmiselämän turhuus ja kohtalon järjettömyys yhdistyvät teoksen viimeisessä novellissa, jonka päähenkilö turhautuu kuolemattomuuteensa katsellessa, kuinka vuosisatojen saatossa ihmiset kuolevat ja tuhoavat luonnon samalla: ”Hän ihmetteli, miksi kaikki mureni käsiin, mutta hän itse kiersi

maailmaa sitkeästi kuin muovinpala tai jokin vielä pahempi ongelmajäte.”

Omenakrokotiilin kuolema tuntuu toistavan Gorillan pääsanomaa: ainoa keino selvitä elämästä ja voittaa kohtalo on elämän merkityksettömyyden hyväksyminen. Temaattisesti teos tuokin mieleen Eeva-Liisa Mannerin novellit. Vaikka tyyli on molemmilla omanlaisensa ja yhteiskunta ympärillä erilainen, näitä kahta prosaistia yhdistää ekokriittinen luonnon ja ihmisen suhteen pohtiminen, eksistentiaalinen ihmisen osan käsittely sekä deterministinen näkemys elämästä, jossa sattuma tai kohtalo ottaa yksinäisen ihmisen käsiinsä, varastaa tältä tulevaisuuden ja muuttaa sen mielettömyyksiä sarjaksi.

Omenakrokotiilin kuolemassa arkinen absurdus kiteytyy usein koulumaa-ilman kuvauksiin, jotka jättävät

todellisen nykykouluarjen hulluuden kauas taakseen. ”Kilpailujen talo”-novellissa sijaisen aseman voimattomuus konkretisoituu: kun sijainen ei suostu kutsumaan itsepästä Oona-tyttöä Hänen korkeutensa Ihana Ruusu Prinsessaksi, tyttö käskee kolme mäyrää sijaisen kimppuun, ja nämä kyydittävät sijaisraukan jonnekin Kärsämäen toiselle puolen. ”Fysiikanopettaja”-novellissa puolestaan opettaja on jo kyynistynyt eikä edes yritä opettaa matemaattisesti tyhmälle mutta kirjoittajana lahjakkaalle oppilaalleen fysiikkaa. Sen sijaan hän tekee Joni-pojan kanssa sopimuksen: Joni ei tee läksyjä vaan kirjoittaa kaikki fysiikan tunnit tarinoita. Vastineeksi fysiikanopettaja antaa Jonille joka kursista kutosen ja vaatii, että tästä tulee suuri kirjailija. Näin lopulta tapahtuukin: Joni pokkaa esikoiskirjapalkinnon, vapautetaan kunnallisverosta ja lyödään ritariksi.

Novelliin tuo omaelämäkerrallisia sävyjä Karilan Helsingin Sanomissa (HS 25.9.2016) julkaistu kolumni, jossa Karila kertoo novellin fysiikanopettajaa muistuttavasta matikanopettajastaan. Kommentoituaan Karilan heikkoja koordinaatistoja tämä toteaa: ”Kuule. Ei kaikkea tarvitse osata. Sinä osaat kirjoittaa. Kirjoita.” Esseistinä Karila on lempeämpi ja lohdullisempi: matikanopettaja näyttäytyy inhimillisenä kannustajana, kun taas novellin fysiikanopettaja haukkuu Jonin imbesilliksi ja tuntuu jopa ottavan pojan kohtalon omiin käsiinsä.

Vaikka novellin fysiikanopettaja on kirjoitettu kyyniseksi ja julmak-

si ja pojan tunneside opettajaansa yksipuoliseksi ja kieroutuneeksi, novelli kuvaa herkkävireisesti samalla myös sitä, kuinka merkittäviä opettajat voivat olla oppilailleen ja kuinka kipeältä kiitollisuus siitä voi tuntua. Juuri tällaiset tarkkanäköiset hetket kaiken kohkauksen alla pysäyttävät ja koskettavat lopulta Omenakrokotiilissa eniten.

Karilan novelleja toivoisi luetta-
van kouluissa. Action-leffoja ja
pandavideoita yhdistelevä miele-
tön meno voisi saada teinipojatkin
innostumaan novelleista. Samalla
näissä riittäisi analysoitavaa niin
kerronnallisella kuin filosofisella-
kin tasolla.

Omenakrokotiilin kuolema tasa-
painottelee ärsyttävyyden ja iha-
nuuden välillä. Karilan tyylistä
joko pitää tai ei. Absurdin överit
käänteet meinaavat välillä kom-
pastua omaan laukkaansa ja laimen-
taa kielen tehoa. Onneksi Karila
muistaa välillä myös pysähtyä. Kun
viimeisen novellin lopussa kuole-
maton ihminen hylkää maanpäällisen
elämän ja ui jäämeren pohjaa pitkin
etsimässä viimeistä grönlandinva-
lasta, ei voi kuin ihailla Karilan
perspektiivinvaihdoksia.

Naismyytin kevyttä ravistelua

Iina Mikkonen

Eveliina Talvitie
Miten helvetissä minusta
tuli feministi?
WSOY, 2016

Toimittaja-kirjailija Eveliina
Talvitien tuoreimmassa teoksessa
Miten helvetissä minusta tuli

feministi? Talvitie kertoo mat-
kastaan ensin työstä naiseksi ja
lopulta naisesta riivinraudaksi,
joka ei pelkää kuuluttaa feminismin
sanomaa eikä elää sen mukaisesti.

Kirja on rakennettu näiden kolmen
elämänvaiheen varaan, ja se ja-
kautuu niin ikään kolmeen osaan,

joista ensimmäisessä kuvaillaan yk-
sinhuoltajaäidin tyttären lapsuutta
1980-luvun Porissa. Siellä pojat
kommentoivat kasvavan tytön varta-
loa armottomasti ja kapeakatseises-
ti, samalla kun aikuiset yrittävät
kasvattaa tyttöjä ”naisen malliin”.
Ajan populaari- ja nuorisokult-
tuurista kuvaillaan havainnollisesti
aina Barbie-leikeistä kiipeilyteli-
neiden kaiverruksiin, Dingo-maniaan
ja Madonnaan. Lapsuuden ja nuoruu-
den kuvaus on samaistuttavaa myös
2000-luvulla kasvaneelle naisihmi-
selle.

Toisessa ja kolmannessa osassa ta-
rinallisuus ja tapahtumien kronolo-
ginen eteneminen väistyvät yhä si-
vummalle, jos niitä alun alkaenkaan
juuri oli. Teoksen runko rakentuu
Talvitien oman elämänsä varaan,
mutta paikoitellen teos muistuttaa
enemmän tietokirjaa tai hakuteosta
kuin omaelämäkertaa. Vaikka jon-
kinlainen jatkumo on havaittavissa,
kerronta poukkoilee ja keskittyy
lähinnä feminismiin liittyvien
vaikuttajien, tapahtumien ja ilmi-
öiden esittelyyn. Talvitie tekee
tämän kuitenkin asiantuntevasti ja
kiinnostavasti. Hän kritisoi sekä
ymmärtävästi että oikeutetun vi-
haisesti niin kollegoitaan, baa-
rissa kähmiviä miehiä kuin muita-
kin kanssaihmissään. Sävy ei ole
raivofeministinen, muttei myöskään
anteeksipyyttävä. Talvitie seisoo
mielipiteidensä takana.

Useat kirjassa mainitut henkilöt,
kuten Talvitien entiset ja nykyi-
set miesystävät jäävät nimeämättä,
mutta kirjailijan elämää lainkaan
tunteva lukija tietää silti, keistä

on kyse. Kirjoittaja on tehnyt
tietoisien valinnan, jolla saadaan
lukija keskittymään olennaiseen
julkisuudenhenkilöillä mässäilyn
sijaan. Kaiken kaikkiaan tapah-
tumien ja kohtaamisten kuvaillaan
silti liian pintapuolisesti ja
niukasti, ja voisi toivoa, että
Talvitie olisi laittanut itseään
enemmän peliin.

Teos kuvailee oivaltavasti ja
faktoihin tukevasti nojaten
eroja naisten ja miesten asemas-
sa yhteiskunnassa. Ote on humo-
ristinen, mutta välillä huumori
kumpuaa niin totuudenmukaisesta
kuvailusta, ettei lukijaa edes
naurata: ”Pleikkarilla pelaava
aikuinen vaalii sisäistä las-
taan - poikaa. -- Barbien kanssa
häärävä aikuinen nainen olisi
perverssi.” Esimerkkien kautta
lukija havahtuu ymmärtämään, mi-
ten kaukana sukupuolten välisestä
tasa-arvosta vielä olemme.

Muunnamme tekstejä sähköisiksi
julkaisuiksi veloitusetta.

Taloudelliset reunaehdot eivät
Uudella musteella jyrää
ilmaisunvapauttasi.

Lyhyet ja pitkät tekstit kaikista
tyylilajeista ovat tervetulleita.

Anna lukijoiden löytää
tekstisi sivustomme kautta.

www.uusimuste.fi

Lisätietoja: matti@uusimuste.fi tai 0445134004